

Tükörkép

Ez a szoba
milyen megfogható!

Lágy gömbként
habog az éjszaka.

Az ablak nem választ el semmitől:
A szoba tükörképe az éjszakában:
A megkettőzött és önmagába zárt tér:
ott vagyok mindenütt.

Itt bent ez a szoba
milyen megfogható!

S itt mellettem ez a szoba:
Én ott az asztalnál az éjszakába ölelve:
A falakon kívül:
jelenlétem is milyen távoli.

Igen pontos tavasz

Íme
tavasz van.
Arcomról a jég ma leolvad.
Dalolni illenék
— hiszen tavasz van —
arról,
hogyan lesz
maholnap.
De úgy tűnik,
hogyan a természetes
hasonlatok korának vége;
itt állok hát e hasonlíthatatlan
tavasszal, és
nem vetíthetem magamat az égbe.

Körben a kertek bokranak,
a kloritot klorofil vigyázza;
kék tintával írom le: zöld
látszat csúszott szemem s a föld
közé; hanem a tavasz képzete
a tavasz érzetét se magyarázza.

Jelek

Ahol a szerelem is jel marad
lekottázott menekülés
hajad leválik ujjaimról
fényében fölsír

szerethetnélek
odaadva mindent
de hol van már a minden
csak dolgok vannak
fölösleges tények innen-onnan
Hagyj meg hát ebben az örök
ellenfényben
a levegőtől is elkülönülten

Burkát veszíti a dió
és szétesik

Szerelmem
lekottázhatatlan menekülésem
föld van írva a pokol
így legalább megcsókolhatlak

Testünk görcseiben ha tehetné
szétvetné-e magát a világ.

KEMÉNY DEZSŐ

Ne nézz hátra

A gép mozdulatlanul állt a kifutón, fénylő bőrén szikrázva pattantak szét a rázaporozó esőcsöppek. Az aprókerekű transzferbusz egészen a lépcső aljáig farolt, s két esernyős légilány fel-felutva kísérte az ernyőtlen utasokat a hirtelen jött zivatarban. A zsúfolt kis jármű nehézkesen kanyarogva kúszott az épület felé a párázó betonon; ablakain át tikkadt, verejtékező arcok bámulták a szürke eget, a közönyösen forgó irányítóantennát, a légikikötő homlokzatán kéklő, csőből hajlított feliratot.

A második esőfúvás csak a ponyva alatt érkező poggyászt verte végig; az utasokat már elnyelte az épület zezugos terem- és folyosórendszere. A hivatalos formások gépszerű lebonyolódása után Vogt úr megállt a váróterem ajtajában, homlokát törülte, rámosolygott leányára, tovább azonban nem jutott egy elfojtott harákolásnál, mert megszólalt a hangszóró:

„Achtung, Achtung! Es wird die Familie Vogt von Stuttgart aufgefordert...”

Wilhelm Vogt hitetlen képpel előresietett az információhoz. Felesége és lánya engedelmesen követte. Az asszony kétségkívül ideges volt, a lány szemmelláthatólag unatkozott.

A gyorsforgalmi úton végig hallgattak. Az asszony az Erzsébet-hidnál rápillantott a behúnyt szemmel ülő Helgára, és halkán megszólalt.

— Jól érzed magad, Willi?

— Kitűnően.

— Örülök neki.

— Meglepő ez a pontosság. Mercedest kértem és azt is kaptunk. És ez a fickó tűrhetően beszél németül.

— A végén ne feledkezzél meg a borraivalóról. Itt úgy szokás. Az asszony perceként át nem szólt, megint lányára nézett, folytatta.

— Még mindig ragaszkodsz ehhez a képtelen kiránduláshoz?

— Természetesen. Tartozom vele. Ez a harmincadik év.

— Sosem szeretted az öcsédet.

— Az embernek elsősorban kötelességei vannak, Lieschen. Persze, azért érzelmei is vannak.

— De téged csak a tieid érdekelnek. Valld be. Az nem érdekel, hogy például én húzódozom az ilyen morbid dolgoktól.

— Mi az, hogy morbid? Hogy érted ezt?

— Nem tudom. Csak érzem.

Vogt úr felnevetett. Helga mocorgott egy kicsit, újra elcsendesedett. A Körszállónál úgy kellett felrázni, mint egy kisgyereket. Nem ment le vacsorázni a szüleivel, csak egy sima italt hozatott fel a szobájába, és anélkül, hogy kinézett volna az ablakon, ágyba bújt.

— A kötelesség kötelesség, Lieschen — mondta Vogt úr a sajt után szivarra gyújtva.

— Nem ismertem az öcsédet, mert nem ismerhettem. De amiket te meséltél róla...

— Azért kértem, hogy az én századomban szolgáljon. Feltétlenül beszélnünk kell most erről?

Az asszony olyan hangosan felcsattant, hogy a szomszéd asztalnál ülők odafordultak.

— Egy herélt!

— Anneliese!... Egyébként nem herélt volt, hanem homoszexuális.

— Az mindegy!

— Már, hogy volna mindegy?

— Egy nő számára mindegy.

Vogt úr a számlát kérte, fizetett és megérdeklődte a reggeli étkorábban lehetséges időpontját.

— Nyugodj meg, Lieschen — mondta a liftben. — Azt hiszem, az a baj, hogy te túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítasz az ilyesminek. Az öcsém volt!

— Egy homoszexuális.

— Éppen ezért felháborító az, ami vele történt. Még ma is felháborít. Engem háborít fel, de nem azért, mert az öcsém volt. A tény háborít fel. A parancsnok én voltam, tehát a felelős is én voltam. Képes megérteni ezt a te lány szász lelked?

Az asszony nem felelt, kilépett a liftből, végigsietett a nesztelen padlójú folyosón. Jobb lábára kissé kiccentve járó férje az ajtónál érte utól.

— Bocsáss meg, Lieschen. Érthető, ha te másképp fogod fel. Én azonban nem foghatom fel másképp, csak így. Én voltam a parancsnok. Ott és akkor. Én nem voltam rossz parancsnok.

— Nem tudom — mondta az asszony és leült az ágya szélére.

— Én akkor tizenöt éves voltam. Nem értem.

— Nem érted?

Az asszony előrehajolt, bekapcsolta a rádiót, és lehajtott fejjel hallgatta a hangszóróból áradó Gluck-muzsikát. Orfeusz áriáját együtt dúdolta a rádióval és fél órával később, már az ágyban fekve, hangosan megismételte a zenei frázist.

Vogt úr a telefonnál állt és ébresztőt kért.

×

Parányi falucska a Cserhát közepén. Kegyetlen napfényben izzó út. A vége jobbra kunkorodik, eltűnik a domboldal málnabokrai között. Kétoldalt, a kerítés mellett, emberek. Kutya vakkant — elhallgattatják. A Mercedes porlepett-feketén rostokol a kocsmá előtt. (Most mindjárt kitér a torkát, rekedt bögés tör elő a motorházból és megelevenedik a tájék: szürkeruhás alakok tyúkot kergetnek, malacvisítás fullad hörgésbe, padlásról hányják le a leveles dohányt, csipős izzadságszagot hord a kelletlenül feltámadó szél.)

A gépkocsivezető merev kézzel rágyújt a felkínált Philip Morrisra, s háta mögött a német család torokhangú beszélgetésével belép a kocsmába.

— A Tyekvicskáékat keressük.

Magyar utca. Tót utca. Por, izzás, makadám, kéreggő sült sár. Ház, ház, ház. Mozdulatlan emberek. Ház, ház, ház.

— Jó napot kívánok.

A háznépből csak egy öregasszony van otthon. Feketekendős, gyanakvó Sibylla.

— Én benne vagyok a téeszbe' a földdel együtt, mit akar?

— Maguk gondolják a sírt. Tudja, a sírt keresik. Most jöttek Németországból. Maguk minden évben kapnak egy csomagot tőlük. Így van, Tyekvicska néni?

— A fiam megfizeti a vámot, mit akar?

— Csak a sírt keresik.

— Maga kicsoda?

— A gépkocsivezető. Ezek nem tudnak magyarul. Legyen szíves eljönni velünk és megmutatni.

— Fáj a lábam. Föl van hantolva a sír, be is ültette a menyem, mit akar?

— Maga ismerte?

— Én akkor a jámába voltam, nem láttam senkit, mit akar?

— A sírt keresik, nem érti? Meg akarják látogatni a rokonuk sírját.

A sofőr már nem a borraival gondol, hóna alatt és hátán sötét foltok ütöttek át inge fehér vásznát. (Az inget a Barina-patakban sulykolták az asszonyok, azon a napon is visszhangzott a völgy, a lepedők és alsószoknyák is megtisztultak a szennyől, de nótaszó nem hallatszott, csak a csapás-csapás után és a megsokszorozódott visszhang, és Barina alázatos türelemmel hordta el, mosta szét a földi élet mocskát.)

— A sírt!

— Nem köll azt keresni, megvan.

Az öregasszony Fekete Doboz. Hallja a szót és válaszol. Belenézni nem lehet.

— Az ura hol volt akkor?

— Hol lett volna? A katonáéknál. Hidat őrzött Pesten.

— Merre találjuk meg a sírt?

— A ravatalozó tövébe. De ide be ne hozza őket!

— Mért fél tőlük, Tyekvicska néni? Nem bántják magát.

A kakas otthagya a kapirgáló tyúkokat, peckes léptekkel közeledik a beszélgetőkhöz. Megáll, fejét gyors madármozdulattal ferdére billenti, égővörös taraja megreppen; szeme meredt-sárgán bámulja az öregasszony két, egymásba kulcsolt fakéreg-kezeit; az alvó szél bágyadt lélegzete felborzolja a farok tarka tollbokrétáját, és a kakas fordul, megy és ráugrik az első, útjába kerülő jérce hátára.

— Nem bántják magát, hallja? Akkor bántották?

— Én a jámába voltam akkor. De a lányom... — az öregasszony lassan jobbra-balra ingatja a fejét és énekel. — Anička mlynárova mášli ty húsky doma, mášli, mášli?

— Figyeljen már rám! Mi történt a lányával?

— A lányom? Az Anicska jegyben járt a Klincok Misával. Németek laktak a faluba, katonák. Gyarmattól Vácig minden telefonkaróra új drótot raktak. Pirosat. A tisztjük nálunk lakott. Ott, abba a szobába. Az öccse is, de az csira volt. A tiszt ráment az Anicskára és gyereket csinált neki, ha tudni akarja, itattam én vele főzetet, de nem hajtotta el neki, a front után meglett a gyerekek.

Légydongás, csend. Fent a Sirokiban aratnak: kaszával aratnak, a horhosok közti szűk és meredek dombhátak nem tűrik a kombájnt.

— A Klincok Misa akkor kaszát dobott bele, ha tudni akarja. Az öccsibe. Azt hitte, az tette.

— Az öccsibe?

— Abba. Ott helybe meghalt. A Misát akkor fölötötték. A mi lovunk istrángjával. Még akkor volt lovunk. (A mezítlábak és a korbagyúrt szoknyaszélek között fehér lábszárak és fehér combok. Nem mozdulnak. Körben a szürke tábori sapkák alatt merrev tekintetek. Az összeterezt asszonyokat nézik. Az asszonyok szeme lesütve. Végignézni vagy elszenvedni majdnem egyremegy. Nem minden élő vállalja.)

— A gyerekek él?

— Gyerek? — az öregasszony szemében józan értelem ébred.

— Nem gyerek az már. Szerelő a cementgyárba, mit akar? — fordulna és menne vissza a konyha félhomályába, de a sofőr utánaszól. Egyetlen kérdező szóval.

— És? — és nézi az öregasszony hátát. A konyha négy fala, a tűzhely felett lógó rézüst, a padkán álló vizesvödörök felhangokat szönek a válaszba.

— Nem jön az ide vissza, az anyját is magával vitte. A temető ott van, szembe. Akit felkötnek, tudja, az a temetőárokba kerül. Mert az nincs beszentelve. Ide ne hozza őket!

(A három német megkönnyebbült arccal veri le az ásókra tapadt földet az árok fölé vetett pallóhídon. A patak partján megállnak. Egyikük a vízbe köp. utánanéz. A másik kettő a térdelve előrehajló asszonyokat nézi: fel-lejár a nehéz sulykolófa a levegőben, s ahogy lecsap, itt is, ott is sziporkázva freccsen fel a víz. A szoknyák felhajtvá; kerges-sáros talpak, fehéren világító mezelen combok.) A három német megkönnyebbült arccal jön át az árok fölé vetett pallóhídon. A hibátlan helyesírású bazaltkőlapon hetvennégy órán át fog égni az üvegcsilindertől védett mécses. A sofőr némán nyitja az ajtót, némán csukja; beül, kapcsol. Háta mögött a három német. A sofőr a visszapillantó-tükörben Helga szabályos, finomvonalú arcát nézi, és félfüllel hallja az apa zsörtölődő hangját, az anya halk nevetését. Helga nem törődik velük. Visszanéz a sofőrré, azután a tájat bámulja. Egyetlen gyerek, testvére nincs, a belénevelt jómodor visszatartja, hogy megjegyzést tegyen arra, amit nem tudtak belénevelni. A sofőr is hallgat. Félúton egy kérdésre így válaszol: „Jawohl”, s az út végén, az aláírt menetlevél és a borraivaló birtokában is csak ennyit mond: „Angenehme Reise den Herrschaften.”

×

A ferihegyi tranzit disztíngvált zsongása nélkülözi a vasúti csarnokok wagneri pátosát. Udvarias mozdulatok, csiszolt mondatok, pontos intézkedések. Tej a kosárban nyávogó macskának. Sovány sonkaszelet a karon ülő törperattlernak. Megkülönböztetett figyelem az állatok egészségügyi útiokmányainak. Kopasz fejek és dús parókák. Farmernadrágok között egy földigérő, hófehér szári. Öt nyelven elismételt, behízelt hangszóró-figyelmeztetések, puha ülőbútorok, légkondicionált, területenkívüli légköbméterek.

Wilhelm Vogt úr sört iszik. Anneliese Vogt asszony tonicot. Helga Vogt kisasszony egy szép szál lengyel legényt néz. Életében most lát először lengyelt. Tekintete nyílt és őszintén kíváncsi.

A müncheni gép hajtóművei bemelegítve, üresjáratban várják a start pillanatát.

Czinder Antal: Vasaló nő

PÁL IÓZSEF A ceruza

Jól tudjuk alapos iskolai tanulmányainkból — természetesen van aki az életből, magam inkább az iskolából —, hogy valaki, illetve valami akkor nem közönséges, esetünkben akkor válik ki a ceruzák halmazából, ha két alapkérdésünkre az átlagtól eltérő választ ad. Ezek pedig: a Hol? és Mikor? — emlékeznek? (A hogyan? és a mit? egyértelműen az előbbiektől függ, a ki? pedig szinte mellékes.)

Az íróasztalfiókban... A délelőtti sichts kezdetekor... Teljesen érthetetlen és fölöttébb gyanús körülmények között... Örült kalamajkát... — sietnek választ adni a kérdésekre. Diákos kapkodásnak azonban itt nincs helye. Fogjunk a dologhoz nyugodtan, mint Tágliber, az új személyzetis.

Annyira új volt Tágliber ebben a beosztásában, hogy ez a szürke októberi reggel jelentette számára az első nap kezdetét új munkahelyén. Nem lett volna azonban Tágliber, ha nem hozza magával ő is, mint a fakaruszon rázódo többiek, a karbidos lámpáját és „húséges kopni”-ját, ahogy maga nevezte. Rossznyelvek szerint azért becézte így, mert még az izzadtságot se merté letörölni kopasz fejbübjáról. Ahhoz ugyanis le kellett volna venni a kopniját. A köznép azonban mindig irigy arra, aki közülük

PÁHI PÉTER

Sírodnál

Változnék kis bogárrá,
lennék tört szárnyú varjú,
cipelem árvaságom,
cipel a karvaly-karmú.

Törött szárnyam alá
gubbasztom fejem;
anyám,
sírodnál szikla voltam,
azóta nem lelem helyem.

Hajnaltól estig

Batyuba kötött tejfehér hajnal,
dülök végén vajúdik a keleti ég.
harmat reggeli vár a krumplisoroknál,
harap a kapa lapos vasszíve,
magához görbít a guggoló növény.

A Nap korongját felemeli arcod,
homlokod ráncából szivárog a könny.
fióka-ördögök mezítelen talpa
dobol az éhség sürgető ütemén.
Szundít egy kicsit délben a kapa,
morzsákért mond imát madár a lomb

között,

krumplivirágok köszönni látnak
a dülő úti ballagásnak
és hátad ívén búcsúzik a fény.

Vacsoracsillag kergetett haza,
otthon a lábasnak Hold köszönt.
simogatás zizzent felém,
egy tányérnyi béke küszöbre költözött
s szíveden ütött sebet
a tű a folt fölött.

többre viheti. Tágliber mentségére a valódi okot is meg kell mondani: mindig és mindenkor szigorúan betartotta és betartatta a biztonsági rendszabályokat, különösen a fronton, a szénfal mellett. Vállalva a gyávaság vádját is!

Ez azonban régi história és ő most, miközben társai — mit se törődve az út és fakaruszuk nagyot nyekkenő kibékíthetetlen összecsapásaival — aludni próbáltak, addig ő gondolkodott. Az első mozdulatán, amivel a kettős vaspántot a lakatokkal, a vasrácsot az ablakon és a biztonsági zárat megvizsgálja. Pontatlanok vagyunk azonban, ha azt mondjuk, gondolkodott mindezen. Nem, nem. Rutinosan végigfuttatta elméjét az egész tevékenységi soron, mint egy sportoló a gyakorlata mozzanatain, akinek már idegeiben van minden elem. Ha nem ismernénk, joggal merülne fel bennünk a kérdés: megtehetette-e ezt Tágliber már az első napon? Kétségtelenül megtehetette.

Pontosan úgy cselekedett, ahogy a fakaruszon átfuttatta elméjén. Távolról látta, hogy az irodaablakkal nincs baj. A kettős vaspánt szabályos párhuzamossága — mintha geometriai szerkesztés lenne —, súlyos lakatokkal az ajtó nyitódó szélén bizsergést keltett csákányhoz szokott tömzsi ujjaiban. A bizsergés szemérmetlenül tovaterjedt egész testén, amint a vaspántok pendülve sorra az ajtófélfának csapódtak. A puhán ellenálló, legyőzetést váró biztonsági zár kinyitása és a felnyíló ajtó, bent az irodában az íróasztalra eső ablakrács gyenge, de négyzeteinek sértetlen árnyéka elszibbasztotta bakancsos lábujjait. Sietve helyet foglalt,

két öklét az íróasztal jobb és bal oldali redőnyös fiókjai fölé rakta, lábát előrenyújtva, hátát a karosszéknek vetette. Ha nem lettünk volna tanúi a benne lejátszódó érzelmi viharoknak, talán hiszünk a rossznyelveknek, akik szerint az önteltség tipikus pöfeszkedő tartásával ült az asztalnál. Mi tudjuk, hogy lábai makacs zsibbadása ellen küzdött, ami sikerrel is járt. Munkához foghatott.

Kulcsesomójával kinyitotta a középső fiókot, ahonnan karikába najtott, kifényesedett dróton fityegő két másik kulcsot emelt ki. Ezekkel kinyitotta az oldalsó fiókok redőnyeit. Mindkettőt kinyitotta, csak utána húzta fel előbb a bal, majd a jobb oldali redőnyt. Érződött, ahogy az íróasztal a kelő nappal elhalt rostjaiba föl-szívja az új személyzetis új szisztémáját.

Tágliber rátért a fiókok egyenkénti ellenőrzésére. És ekkor történt a baj. Az első, amit Tágliber trösztsterte híres biztonsági fegyelme okozott. Megtehetette volna, hogy csak egy fiókot húz ki, mondjuk a bal felsőt, esetleg a jobb felsőt, és munkához lát. De a bal alsóval kezdte, ezt szokta meg. Bár mindegy lett volna, hol kezd, belátható időn belül úgy is sorra kerül az a bizonyos fiók is. Mielőtt azonban munkához lát, szeretett meggyőződni minden fiók háborítatlanságáról, ami teljesen fölösleges volt, hiszen az átadás-átvételnél pontosan átvett mindent. Tudta például az indigó számát, nem beszélve olyan apróságokról, mint a gemkapocs. Itt ugyanis valamilyen szempontból mindennek jelentősége lehetett, ez bizalmi munkakör volt. A fiókokban lapuló dossziék leg-alább ilyen alaposak voltak. Az anyag azonban korántsem volt teljes, minden igényt kielégítő, kiegészítésük Tágliberre várt. Biztonságra törekvő aprólékossága pontosan ide illett. Ezért ne csodálkozzunk, ha a következő pillanatban látszatra ártatlan do-log történt, valójában teljesen érthetetlen. Tágliber a bal alsó — tehát negyedik — után a hármas fiókot vette sorra. Sima lendü-lettel húzta. A dossziékhoz azonban képtelen volt nyúlni. Egy félkeresztbe fordult, takarosán kihegyezett kék-piros ceruzára esett döbbszerű tekintete. Pontosán emlékezett, hogy itt melyik üzemszerű anyagok vannak. A dossziékon kívül itt másnak semmi keresnivalója nem volt. Irodaszereknek pedig különösen nem. Azok a középső fiók dobozkáiban kaptak helyet, de kék-piros ceruza még ott sem volt.

Óvatosan felcsippentette az elvben nem létező tárgyat. Használták, de a faragás nem régi, amellett takaros, szabályos faragás, állapította meg. Megdöbbenése fokozódott, amikor a ceruzán hosszirányban feliratot fedezett fel „MA-DE-IN” — betűzte. Betűzte volna tovább is, a szöveg azonban, valószínűleg a fogástól, használat közben kikopott. Ennyi is elég volt, hogy az érthetetlen felirattól villámgyorsan megértse, mi történhetett.

Tudta, mit kell tennie.

Tíz perc alatt megérkeztek.

A jeep salakosítót csapott az épület falához, ahogy éles szögben a bejárathoz kanyarodott. A kivágódó ajtókon együtemben, sietve, mégis minden felesleges mozdulat nélkül négy civil lépett ki. Öltözetük a különbözőség ellenére egységesnek tűnt.

Kettő benyomult az irodába, kettő a tér fontosabb pontjára állt. Közönyösen nézni kezdték a sürgő-forgó csilléket. A gyorsaság láttán Tágliberbe belefűlladt a szó.

— Elvtársak... — nyögte.

— Várjunk ezzel. Mi tudjuk, kik vagyunk. — Magas, karcsú, kellemes ember volt. Mégis zárkózottnak tűnt; kalapját, amely se-hogyan sem illett a fejére nem vette le, mint ahogy szorosra hú-zott övű, sok gombos átmeneti kabátját sem.

— Maga?

— Én, kérem, én...

— Maga tette a bejelentést.

Képtelen volt bármit is kinyögni. Olyan érzése támadt, hogy ezek mindent tudnak. A kalapos a másikra nézett, aki egyetér-tően viszonzta tekintetét. Duzzadt képén hajszálerek ágbugai te-nyésztek, hatalmas hasát kabátja öve fogta össze. A szétpattanás-sal fenyegető test azonban nem kevésbé akart bizalmat árasztani, mint a kalapos, aki természeténél fogva kellemes ember volt.

A kalapos az asztalhoz állt. Látszott, hogy a telefonbejelentés alapján pontosan tájékozódik. A ceruzát helyén hagyta, huzigálni kezdte a fiókokat. Tágliber aggodalmasan figyelte. Már az átvé-telnél felfedezte az asztal egyetlen hiányosságát. A bal oldali, fe-

lülről második fiók egy bizonyos határon túl húzva zakkan egyet és a hármásra esik. Aki nem ismeri, könnyen kiboríthatja az egész fiók tartalmát. Nem is tudja, hogyan úszta meg az átvétel-nél, hogy vele nem úgy történt.

Szólni akart, de mire rászánta magát, már puffantak az irattar-tók, ahogy csak az irattartók tudnak puffanni.

A fiók pedig rakoncátlan zajt csapott.

— Menjen ki — szólt rá a kalapos. Indulat nem látszott az ar-cán. Felszedni és visszahelyezni készült a fiókot. Táglibert a köp-cös öves hasával kituszkolta.

Jóformán annyi ideje sem volt, hogy a másik kettő figyelő te-kintetét zavarában kikerülje és a nyugodt méltósággal közlekedő csillék közül megállapítsa, melyik megy befelé üresen, melyiken jön kifelé a szén, máris beszólították.

— Senkinek semmiről. Ért engem? — kérdezte a kalapos.

— Igenis.

— Senkinek semmiről. Részleteket pedig egyáltalán ne.

— Igenis.

— Nem érti maga, ember — mondta a kalapos nyugodt hangon.

— A tárgyi bizonyítékot ne említse senkinek. Lefoglaljuk és el-visszük. Maradjon nyugton. Az eljárás most már meg-indult a kellő időben mindent megtud majd. — Intett, a dagadt borítékot vett elő és óvatosan belehelyezte a ceruzát.

— Igenis. A ceruzát... senkinek. Értem, kérem — buzgólko-dott Tágliber.

— Marha. Nem érti. Részleteket senkinek. „Tárgyi bizonyíté-kot” — érti?

— Értem kérem... Csak „tárgyi bizonyítékot”... részleteket senkinek.

Amilyen gyorsan érkeztek, olyan gyorsan eltűntek. Meg volt róla győződve, hogy nyomon vannak. Izgalmában felfoghatatlan-nak tűnt, hogy a kötélpályán a telerakott csillék változatlan nyu-galommal jártak. Befelé indultak az üresek, szabályos időközön-ként pedig faszállítmány.

Az elkövetkezendő hetekben gyakran kijöttek. Olykor már vártak rá. És később is jöttek, amikor már nem mindenben tar-totta magát alkalmasnak a feladat ellátására. (Talán emiatt a belső önkritika miatt tehetta meg, hogy bányásznapokon a töb-biek megtűrték, velük együtt részegedjen le. Később pedig már nem is emlékezett senki, hogy valamiért is kiközösítették volna valaha is a z o k b a n az időkben.) Neki rendszerint asztalhoz kellett ülnie. A kalapos az ablakhoz állt, figyelte a műszakváltás miatt megélenkült teret. A kövér rendszerint Tágliberen tartotta a szemét. Időnként a dossziékat is átfutották.

Ilyen napok után érthető módon ingerülten töltötte be család-fői tisztét régi kolóniabeli otthonában. Amit még soha nem tett, spiccesen se, mert a szesztől csak szomorúság fogta el, most az asszonyon is rajta hagyta keznyomát. Szörnyen restelte, rend-serint azonban még két tasli volt a folytatás, amit a gyerek szen-vedett el.

Amikor a gyereknél felfedezte a ceruzát az utóbbi idők meg-szokásával tenyere kétszer csapódott a gyerek tarkójára.

Egyszerűen nem akart hinni a szemének.

— Honnan van? — kapta föl a gyerek elől. Az ütés miatt nem nagy eredményre számított.

— Vettem — hebegett a gyerek.

— Miből az anyád kinjából? Ne hazudj nekem!

A gyerek látta, hogy ahol az előbbi kettő termett, ott bőséggel van még több is.

— Hát... loptam, illetve Hanák kölcsön adta.

— Hanák? Honnan lehet Hanáknak ilyen?

— Neki van! Mert a papája...

Tágliber nem figyelte a gyerek gajdolására. Másnap a fegyelmi veszélyét vállalva elhagyta munkahelyét. A legközelebbi népbolt-ban a fiától elvett ceruza felmutatásával hasonlót kért és kapott. MADE IN CZECHOSLOVÁKIA — olvasta. A felismerés tovább hajtotta. Irodájában óvatosan kihúzta a bal kettést. A dossziék tetejére rakta a ceruzát és visszatolta. Majd óvatosan ismét ki-húzta. A kritikus ponton túl húzva a bal kettést a hármásra zak-kant, a ceruza elindult. Visszahelyezte a bal kettést. Kihúzta a bal hármást.